

19.06.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**19 Haziran 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

19 Haziran 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARLARI

— Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Atama Kararları

YÖNETMELİKLER

- Tapu ve Kadastro Uzmanlığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Taşınır Mal Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği
- Yükseköğretim Kurumlarında Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezleri Yönetmeliği
- Amasya Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 9/6/2020 Tarihli ve 2017/38610 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 9/6/2020 Tarihli ve 2019/9120 Başvuru Numaralı Kararı

Hazinenin atıl durumdaki 2,2 milyon metrekare arazisi tarıma açıldı

Kayseri'de hazineye ait atıl durumdaki 3,3 milyon metrekare araziden tarıma uygun olan 2,2 milyon metrekaresi tarımsal üretime kazandırıldı.



18 Haziran 2020

Kayseri'de, hazinenin atıl durumdaki 2 milyon 200 bin metrekare arazisinde tarımsal üretim başladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla 7 pilot ilde hazineye ait atıl durumdaki araziler çiftçilerin kullanımına sunuldu. Bu iller arasında yer alan Kayseri'de, 3 milyon 300 bin metrekare arazinin, tarıma uygun olan 2 milyon 200 bin metrekaresinde ekim yapıldı.

İl Tarım ve Orman Müdürü Mustafa Şahin, AA muhabirine yaptığı açıklamada, ilkbaharın başlarında Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Tarım ve Orman Bakanı Bekir

Pakdemirli'nin talimatları doğrultusunda, 7 pilot ilden biri seçilen Kayseri'de hemen hazırlıklara başladıklarını belirtti.

Atıl durumdaki hazine arazilerinin ekonomiye kazandırılması, üretimin artırılması adına çok doğru bir yaklaşımla Milli Emlak Müdürlüğü ile ortak çalıştıklarını belirten Şahin, şöyle devam etti:

"Atıl durumda bulunan arazilere ilişkin bilgileri tüm ilçelerimize ulaştırdık ve bu arazilerde tarım yapılıp yapılamayacağı konusunda arkadaşlarımızdan görüş aldık. Gelen görüşler çerçevesinde de tahsisi yapılan yaklaşık 3 milyon 300 bin metrekarelik alanın 2 milyon 200 bin metrekaresinde tarımsal üretime başladık. Aradaki boş kalan kısımlar, arazinin mevcut yapısından dolayı tarıma müsait olmayan alanlardır. Onun dışında tüm alanlar ekildi."

"Hiçbir alanımızı boş bırakmamak için çaba sarfediyoruz"

Kayseri'nin Türkiye'de atıl durumda bulunan hazine arazilerinden yeniden tarıma kazandırılma konusunda en şanslı il olduğunu vurgulayan Şahin, bu konudan mutluluk duyduklarını belirtti.

Şahin, "Biz Bize Yeteriz Türkiyem" kampanyası kapsamında Kayseri'ye yaklaşık bin 20 ton buğday tohumunun gönderildiğini vurgulayarak, şöyle dedi:

"Sayın Cumhurbaşkanımızın ve bakanımızın talimatları doğrultusunda Uzunyayla'dan tutun da Yeşilhisar'a kadar boş kalan yerlerin hepsine yazlık buğday ekimi yaptık. Bununla birlikte kuru fasulye, mercimek ekimi yapıldı, bazı bölgelerde nohut ekimi yapıldı. Çok şükür, biz üzerimize düşeni yaptığımızı inanıyoruz. Hiçbir alanımızı boş bırakmamak için tüm ekibimizle beraber çaba sarfediyoruz."

Bünyan'daki cezaevinin arazisine patates ekildi

Bu konuda farkındalık yaratabilmek adına Bünyan'daki cezaevinin 10 dekar arazisine patates ekimi yaptıklarına dikkati çeken Şahin, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Farkındalık yaratmak adına, 10 dönümlük de olsa biz teşkilat olarak oraya da gereken her türlü desteği vereceğiz. Elimizden gelen tüm gayreti sarf edeceğiz. Bu ülkede boş alan bırakmadan, hatta Sayın Bakanımızın da Kovid-19 süreci çerçevesinde değindiği hususlar vardı. Belki evimizin balkonundaki küçük saksılarda bile bunları yapabileceğiz. Çocuklarımıza tarımı sevdirebileceğiz. Bir saksı içerisinde belki bir çilek fidesini yetiştircekler, ondan bir meyve kopardıkları zaman haz alacaklar. Önümüzdeki süreçte onlar da belki potansiyel bir çiftçi veya bir yatırımcı

19.06.2020

olacaklar. Bunu da bizim şimdiden çocuklarımıza aşılammamız lazım. Bu konuda gereken tüm çabayı sarf ediyoruz."

"Üreticilerin DİTAP'ta bir an önce yer almalarını istiyoruz"

Kimi vatandaşın tek yıllık yem bitkisi, kimisinin çerezlik kabak, kimisinin de ayçekirdeği ektiğini vurgulayan Şahin, bu konuda ülkenin en ufak bir sıkıntısının olmadığını, ambarlarının dolu, tarlalarının ekili olduğunu kaydetti.

Üretimle her şeyin bitmediğini, bundan sonrasında da pazarlanma ağı olduğunu ve Bakanlığın bu konuda ciddi çalışmalar yaptığını vurgulayan Şahin, sözlerini şöyle tamamladı:

"Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) üretici ile tüketiciyi ya da satıcıyı bir araya getiriyor. Bu çerçevede de Kayseri'deki üreticilerimizin bu konuya hassasiyet göstermelerini, DİTAP'ta biran önce yer almalarını ve bundan sonraki süreçte de ürettiğimiz ürünlerin DİTAP üzerinden satışının sağlanmasını istiyoruz."

Domates ihracatında kotanın kaldırılması talebi

Rusya'ya domates ihracatında uygulanan 200 bin tonluk kotanın yüzde 96'sını dolduran Türk ihracatçılar, kotanın kaldırılmasını istiyor



18 Haziran 2020

Rusya'nın domates ihracatında 7 Şubat'ta koyduğu 200 bin tonluk kota dolmak üzere. 4 ayda Rusya'ya 191 bin 722 ton domates gönderen Türk ihracatçılar, sevkiyat aşamalarında ve Rusya gümrüklerinde sorun yaşamamak için kotanın kaldırılmasını talep ediyor.

Türk ihracatçıların, Rusya'nın uyguladığı kota dolmaya yaklaşınca sevkiyatlarını başta Balkan ve Avrupa ülkeleri olmak üzere alternatif pazarlara yönlendirdiği öğrenildi.

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Başkanı Hayrettin Uçak, 2015'te "Uçak krizi" olarak bilinen sürecin aşılmasının ardından iki ülke arasında yaş meyve sebze ticaretinin domates dışında bütün ürünlerde normalde döndüğünü, Rusya'nın sadece domateste Türkiye'ye kota koyduğunu anımsattı.

19.06.2020

Uçak, Rusya tarafından konulan kotanın zaman zaman kademeli bir şekilde arttırıldığını hatırlatarak, Türk ihracatçısının 3-4 ayda bir Rusya'ya domates ihracatında kota sendromu yaşamak istemediğini, Rusya'ya domates ihracatında kotanın tamamen kaldırılmasını beklediklerini söyledi.

"Kota Rus halkını da mağdur ediyor"

Rusya ile Türkiye arasında yaşanan 5 yıl önceki uçak krizi aşıldıktan sonra sadece domates ihracatında kota uygulandığına işaret eden Hayrettin Uçak, şöyle konuştu:

"Türk domatesine Rusya'nın ihtiyacı var. Kota uygulaması sadece Türk ihracatçıları mağdur etmiyor, aynı zamanda Rus halkını da mağdur ediyor. O nedenle kota uygulamasının bir an önce kaldırılmasını istiyoruz. Ticaret Bakanımız Ruhsar Pekcan ve Tarım ve Orman Bakanımız Bekir Pakdemirli'nin bu konuda Rus mevkidaşlarıyla yürüttükleri müzakerelerin olumlu sonuçlanacağına ve domates ihracatımızın önündeki kota engelinin kalkacağına inanıyoruz."

Uçak, Rusya'ya domates gönderen firmaların sevkiyat aşamalarında ve Rusya gümrüklerinde sorun yaşamaması adına ihracat işlemlerini güncel kota durumunu dikkate alarak yapmalarını da önerdi.

Kıdem kararı eylüle kaldı

“Şimdilik” rafa kaldırılan kıdem tazminatı fonu tartışmasında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yorumu tarafları endişelendirdi.



19 Haziran 2020

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın eş zamanlı olarak duyurduğu Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi ile İstihdam Kalkanı Paketinden, kıdem tazminatının fona dönüştürülmesini öngören kısmı şimdilik rafa kaldırıldı. Bunun üzerine gözler, İşsizlik Sigortası Fonu işveren ve işçi payının artırılmasını içeren pakete çevrildi. Bu paket, ücretsiz izinde gelir desteği, kısa çalışma ödeneğinin prim desteğiyle devamı, ilave istihdama ilişkin çok sayıda destek unsurunu içerirken, halen yüzde 2 olan İşsizlik Sigortası Fonu işveren payının yüzde 4’e, işçi payının ise yüzde 1’den yüzde 2’ye çıkarılmasını öngörüyor. İşveren ağırlıklı olarak net ücret üzerinden sözleşme yaptığı için, fon ödemesinin tamamını kendisi karşılıyor.

İş dünyası bu hazırlıklara karşı büyük tepki gösterirken, düzenlemenin çok kısa zaman diliminde TBMM gündemine gelmesi bekleniyor.

Taraflarda endişe hakim

Kıdem tazminatının fona dönüştürülmesi ve karma sistem olarak adlandırılan kısmen fon, kısmen mevcut halin devamı yönündeki düzenleme önerileri tarafları endişelendirdi. DÜNYA'nın edindiği bilgilere göre Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sosyal tarafların başkanlarıyla yaptığı toplantıda hem işçi hem de işveren kanadı genel olarak düzenlemenin gündemden düşürülmesini istediler. Düzenlemeye ilişkin Cumhurbaşkanlığı'nın tutumunun net olarak belli olmaması nedeniyle tarafların süreci endişeyle izlediği vurgulandı. DÜNYA'ya bilgi veren kaynaklar, toplantıda TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay'ın kıdem tazminatının fona dönüştürülmesi ve mevcut haklardan geri gidişe yönelik hiçbir düzenlemeye katkı veremeyeceğini ifade ettiği belirtildi.

TÜRK-İŞ mektup yazdı

Toplantı sürerken TÜRK-İŞ'in Cumhurbaşkanlığına bir mektup ve ekinde görüş gerekçelerini içeren bir metin gönderdiği öğrenildi. Mektupta, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "sosyal tarafların uzlaşısını şart olarak gördüğü" yönündeki beyanlarına atıf yapıldı ve TÜRK-İŞ'in mevcut önerilere karşı olduğu yazıldı.

Mektupta, "TÜRK-İŞ olarak kıdem tazminatının mevcut düzenlemesinde herhangi bir değişikliği kabul etmemiz mümkün değil. TÜRKİŞ, bunun dışında kıdem tazminatını alamayanlar için yapılacak her türlü arayışa katkı vermeye hazırdır" denildi. Toplantı sırasında yazılı bir metin gönderilmesi mevcut uzlaşma arayışlarına katkı verilemeyeceği şeklinde yorumlandı.

Kıdem, İş Kanunu'nun temel direği

Kıdem tazminatının yeniden düzenlenmesine yönelik önerilerin ardından TÜRK-İŞ bir de yazılı açıklama yaptı. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Ergün Atalay imzasıyla yayımlanan açıklamada, Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi adıyla yapılan önerilere ilişkin Cumhurbaşkanı'na görüşlerin iletildiği belirtilerek şunlar kaydedildi: "Her zaman dile getirdiğimiz gibi kıdem tazminatı işçilerin en önemli güvencesidir. Kıdem tazminatı İş Kanunu'nun temel direğidir. Kıdem tazminatının temelini oluşturan hususlar ortadan kaldırılırsa İş Kanunu'nun birçok maddesi de anlam ve işlevini yitirecektir. Aynı şekilde, sendikal hakların kullanılması ve sendikal örgütlenmenin yapılmasında da kıdem tazminatı çoğu zaman önemli bir işlev görmektedir ve güvence olmaktadır. Kıdem tazminatı işçinin yıllardır döktüğü terin, verdiği bir ömrün karşılığıdır."

HAK-İŞ'ten yazılı açıklama

HAK-İŞ Genel Başkanvekili Osman Yıldız, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yapılan toplantıya ilişkin olarak, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın diyalog kapısı açmasını

önemsediklerini belirtti. Yazılı bir açıklama yapan Osman Yıldız, “Genel Başkanımız Mahmut Arslan, Sayın Cumhurbaşkanımız ile gündemde yer alan kıdem tazminatı bağlamında yapılmak istenilen değişikliklerin yanı sıra çalışma hayatına ilişkin konfederasyonumuz HAK-İŞ’in görüş, problem ve önerilerini dile getirmiştir. Arslan, yapılmak istenilen değişikliklerle ilgili Bakanlarımızla yapılan toplantılarda ortaya koyduğumuz temel ilke ve görüşlerimizi Cumhurbaşkanımıza da sunma fırsatı bulmuştur” ifadesine yer verdi. Açıklamada, HAK-İŞ'in önerilere yönelik görüşlerine ilişkin herhangi bir bilgi verilmedi.

Taraflar arası iletişim görevini TOBB üstlendi

Önceki gün Beştepe’de yapılan toplantı sonucunda Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın düzenlemeyi sosyal tarafların bir kez daha kendi arasında değerlendirmesini istediği belirtildi. TOBB’un bu süreçte taraflarla iletişimi yürütmek istediği, toplantı sonunda da başkanların kendi aralarında tekrar bir araya geldikleri öğrenildi. Toplantıda da gündeme gelen tarafların tam uzlaşısı konusunda, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın önceki beyanlarında bu uzlaşmayı şart saymasına karşılık, bu toplantıda “tam mutabakat arayacağı” yönünde herhangi bir beyanda bulunmaması tarafları endişelendirdi. Bu nedenle, özellikle işçi kanadında zaman kazanıldığı, en azından TBMM’nin yeni dönemine kadar bir teklifi beklememekle birlikte gündemden düştüğü yönünde bir yorum yapmadığı görüşü hakim oldu.

TİSK de soğuk bakıyor

Toplantıda TİSK’in de düzenlemenin hem zamanlaması, hem de içeriğine ilişkin endişelerini dile getirdiği belirtildi. İşverenin prim yükünün bu düzenleme ile oldukça artacağı, işsizlik sigortası fonuna yapılan kesintinin artırılması ile birlikte düşünüldüğünde, salgın sonrası ortamda Türkiye’nin rekabet gücü açısından olumsuz etki edeceğini vurguladığı belirtildi.

'Torba teklif' Meclis'te kabul edildi

Kredi kartı banka sözleşmelerinin elektronik olarak uzaktan yapılması, çek mağdurlarının mağduriyetini gidermesini kapsayan ekonomiye ilişkin "torba teklif" TBMM Genel Kurulunda kabul edildi.



18 Haziran 2020

AK Parti milletvekillerinin imzasını taşıyan Bazı Kanunlarda ve 399 sayılı KHK'de Değişiklik Yapan Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı.

Kanunla diğer kamu bankalarına, bunların bağlı ortaklık ve iştiraklerine sağlanan istisnadan Vakıf Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketinin de yararlandırılması amaçlanıyor. Türkiye Vakıflar Bankasının, Sermaye Piyasası Kanunu'na göre faaliyette bulunan gayrimenkul yatırım ortaklıkları, Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayacak.

Manisa, Elazığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Tunceli ve Van ile Bingöl'ün Karlıova, Yedisu ve Adaklı ilçeleri, Erzurum'un Çat ilçesinde bu yıl meydana gelen 4 depremden zarar gören vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesinin amaçlandığı kanun, bu depremlerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı fen heyetlerince tespit edilmiş yıkık, ağır veya orta hasarlı konut, ahır ve iş yerlerinden hak sahibi olan afetzedelere destek sağlanmasına imkan tanıyor.

"Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun"a yapılan eklemeye, yurt dışında bulunan vatandaşların, zorunlu sigorta kapsamında olmakla birlikte sigorta primi ödemesinden muaf olacak şekilde kısa süreli çalışmalarının, zorunlu çalışma olarak değerlendirilip aylık bağlanamaması veya bağlanmış aylıkların bu çalışmalar nedeniyle kesilmesinin önüne geçiyor.

Bu kapsamda çalışan vatandaşlara aylık bağlanabilecek, aylık alanların ise aylıkları kesilmeksizin ödenmesine devam edilecek. Kısa süreli çalışmaya tabi işler yönetmelikle belirlenecek.

Kovid-19 salgını nedeniyle kamu kurum ve kuruluşları ile kamu sermayeli bankaların mali yıl içerisinde oluşabilecek ilave finansman ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla ihraç edilebilecek olan ikrazen özel tertip devlet iç borçlanma senetleri için 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda belirlenen limiti, 2020 yılı için ilgili kanunda belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde 5'ine kadar olacak şekilde artırılabilir.

"Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun"a geçici madde ekleniyor. Maddenin yürürlüğe gireceği tarihten önce alınmış kamulaştırma kararları üzerine, mahkeme kararıyla idare adına tescil edilen taşınmazların kamulaştırılmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle idari yargıya açılmış davalarda iptal kararı verilmesi nedeniyle idare aleyhine açılacak davalarda; Taşınmazın idare adına tesciline karar verilmesi üzerine idarece ödenmiş kamulaştırma bedeli, davacı tarafından mahkeme veznesine depo edilecek.

Bankacılık Kanunu'nda yer alan bankaların faaliyet konularına ilişkin bankalar ve müşteriler arasındaki sözleşmelerin şekli düzenleniyor.

Sözleşmelerin, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarıyla mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek, müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek diğer yöntemler yoluyla kurulabilmesi öngörülüyor.

Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri ile müşterileri arasındaki sözleşmeler için de bu düzenleme geçerli olacak.

Bu düzenleme ayrıca Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'ndaki "sözleşme şartları" hükmüne de ekleniyor.

Böylelikle bankalar ile müşteriler arasında ilk defa sözleşme ilişkisi kurulmasında, bankaların potansiyel müşterilerle yüz yüze gelmeden, fiziki belge ve ıslak imza

kullanılmadan, günün teknolojisine uygun diğer yöntemlerin de kullanılabilmesinin önü açılıyor.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankalar ile bireysel müşterileri arasında akdedilecek sözleşmelerin içeriğinde yer alması gereken asgari konular ile tip sözleşmelerin uygulanacağı işlemler, kurulun uygun görüşü alınarak kuruluş birlikleri tarafından belirlenecek.

Abonelik sözleşmeleri elektronik yöntemle de iptal edilebilecek

Kanunla Elektronik Haberleşme Kanunu'nda da düzenleme yapılıyor.

Buna göre tüketiciler, elektronik haberleşme hizmetine abone olurken bu hizmeti sağlayan işletmeciyile sözleşme yapma hakkına sahip olacak. Sözleşme, yazılı olarak veya elektronik ortamda kurulacak. Elektronik ortamda kurulacak sözleşmelerde, başvuru sahibinin kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek şekilde, kurum tarafından belirlenecek yöntemler kullanılacak ve bunlara ilişkin usul ve esaslar kurum tarafından belirlenecek.

Abonelik sözleşmelerinin feshedilmesi sürecinde abonenin talebinin yazılı bildirilmesi koşulu kaldırılacak. Abone, elektronik yöntemlerle de talebini iletebilecek.

Çek Kanunu'nda düzenleme

Çek Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle karşılıksız çekten hüküm giyen kişi, tahliye tarihinden itibaren en geç 1 yıl içinde çek bedelinin ödenmeyen kısmının onda birini alacaklıya ödemek zorunda olacak.

Kişinin, kalan kısmını 1 yıllık sürenin bitiminden itibaren ikişer ay arayla 15 eşit taksitle ödemesi durumunda, mahkemece, ceza mahkumiyetinin bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına karar verilecek. İnfazın durdurulduğu tarihten itibaren en geç 1 yıl içinde çek bedelinin ödenmeyen kısmının onda biri ödenmediği takdirde, alacaklının şikayeti üzerine mahkemece hükmün infazının devamına karar verilecek.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'ndaki düzenlemeye göre, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri ile müşterileri arasındaki sözleşme, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın kurulun, yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek, müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek yöntemler yoluyla kurulacak şekilde düzenlenecek. Buna ilişkin usul ve esaslar, kurul tarafından belirlenecek.

Brüt döviz rezervi 127 milyon dolar azaldı

Merkez Bankası, brüt döviz rezervleri geçtiğimiz hafta itibarıyla bir önceki haftaya göre 127 milyon dolar azaldı ve 55 milyar 610 milyon dolardan 55 milyar 483 milyon dolara geriledi.



[Paylaş](#) [Tweetle](#) [Paylaş](#) [Paylaş](#)  [A+](#) [A-](#)

18 Haziran 2020

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) toplam rezervleri geçen hafta 842 milyon dolar artarak 93 milyar 62 milyon dolara yükseldi.

TCMB tarafından Haftalık Para ve Banka İstatistikleri yayımlandı.

Buna göre, 12 Haziran haftasında Merkez Bankası brüt döviz rezervleri, 127 milyon dolar azalışla 55 milyar 483 milyon dolara indi. Brüt döviz rezervleri, 5 Haziran haftasında 55 milyar 610 milyon dolar seviyesindeydi.

Söz konusu dönemde altın rezervleri, 969 milyon dolar düşüşle 36 milyar 610 milyon dolardan 37 milyar 5797 milyon dolara yükseldi

19.06.2020

Böylece Merkez Bankasının toplam rezervleri, geçen hafta bir önceki haftaya kıyasla 842 milyon dolar artışla 92 milyar 220 milyon dolardan 93 milyar 62 milyon dolara yükseldi.

TCMB rezervleri tarihler itibarıyla şöyle (milyon dolar):

Tarih	Altın Rezervi	Brüt Rezerv	Toplam Rezerv
-----	-----	-----	-----
12-06-2020	37.579	55.483	93.062
05-06-2020	36.610	55.610	92.220
29-05-2020	36.667	54.360	91.027
22-05-2020	36.812	55.595	92.407
15-05-2020	35.535	48.894	84.429
08-05-2020	34.684	51.149	85.833
30-04-2020	34.786	51.457	86.243
24-04-2020	33.786	52.661	86.447
17-04-2020	33.959	53.952	87.911
10-04-2020	32.872	56.048	88.920
03-04-2020	31.306	58.248	89.554
27-03-2020	31.325	64.081	95.406
20-03-2020	28.305	65.143	93.448
13-03-2020	31.690	72.475	104.165
06-03-2020	31.695	75.140	106.835
28-02-2020	30.411	77.414	107.825
21-02-2020	29.652	73.019	102.671
14-02-2020	28.585	75.471	104.056
07-02-2020	28.298	74.462	102.760
31-01-2020	27.520	74.856	102.376
24-01-2020	26.840	77.512	104.352
17-01-2020	28.106	78.350	106.456
10-01-2020	27.947	78.267	106.214
03-01-2020	27.469	77.953	105.422

OECD: Türkiye, genç ve eğitim alamayan işsizlikte birinci

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) raporuna göre, Türkiye ne çalışan ne de eğitim alan genç oranında OECD ülkeleri arasında ilk sırada.



Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) raporuna göre, koronavirüs (Kovid-19) salgınında 15-24 yaş arasındaki gençlerin en çok kaygı duyduğu konuların başında akıl sağlığı, gelir ve istihdam geliyor.

Rapor 48 ülkede, 7-20 Nisan tarihleri arasında 90 gençlik kuruluşu aracılığıyla hazırlandı.

Türkiye, OECD verilerine göre ne çalışan ne de eğitim alan genç oranında yüzde 26 ile ilk sırada geliyor.

"GELİRLERİ YÜZDE 10 AZALDI"

Salgın döneminde eğitime erişim konusunda yaşanan problemlere de değinilen raporda, pandemi sırasında 1.5 milyar gencin eğitime ve üniversiteye erişimi sınırlanırken, bu gençlerin yarısının gerekli kaynaklara yeterince erişemediği, dolayısıyla hayat boyu elde edebilecekleri gelirin yüzde 7 ila 10 arasında azaldığı tespit edildi.

2008 finansal krizinin etkileriyle zaten boğuşmakta olan bu gençlerin, kendilerinden bir önceki 25-64 yaş arası kuşağa kıyasla işsiz kalma ihtimalinin ise 2.5 kat arttığı belirtildi.

Bu durum toplumsal ve ekonomik açıdan dezavantajlı durumaki evsiz, işsiz ya da göçmen gençleri daha ağır etkileyebilir.

"YOKSULLUK SINIRINA GELİYORLAR"

Artan işsizlik oranlarına paralel şekilde borçların da artış gösterdiğinin belirtildiği raporda, gençlerin sınırlı mali varlıklarının bulunmasının, işlerini kaybetmeleri durumunda üç ay içinde yoksulluk sınırına gerilemelerine sebep olduğu da ifade edildi.

"YÜZDE 35'İ DÜŞÜK MAAŞLI İŞTE"

Özellikle geçici istihdam yaratan ve işçileri düşük maaşla çalıştıran restoran, otel gibi hizmet sektörlerinde gençlerin işlerini kaybetme riski daha yüksek.

OECD verilerine göre 15-29 yaş arası gençlerin yüzde 35'i düşük maaş veren ve iş güvencesi sağlamayan pozisyonlarda çalışıyor.

Döviz hesapları rekor tazeledi

Döviz mevduatlarındaki yükseliş geçtiğimiz hafta da devam etti. Bir önceki hafta 202 milyar 4 milyon dolar düzeyindeki yurt içi yerleşiklerin döviz hesaplarındaki tutar geçtiğimiz hafta 903 milyon dolar arttı ve 202 milyar 907 milyon dolar oldu.



Merkez Bankası'nın, 12 Haziran haftasına ilişkin açıkladığı haftalık para ve banka istatistiklerine göre, yurt içi yerleşiklerin döviz hesapları 5 Haziran haftasına göre 903 milyon dolar daha yükseldi. Böylece, bir önceki hafta 202 milyar 4 milyon dolar ile rekor kıran döviz hesapları, zirveyi 202 milyar 907 milyona taşımış oldu.



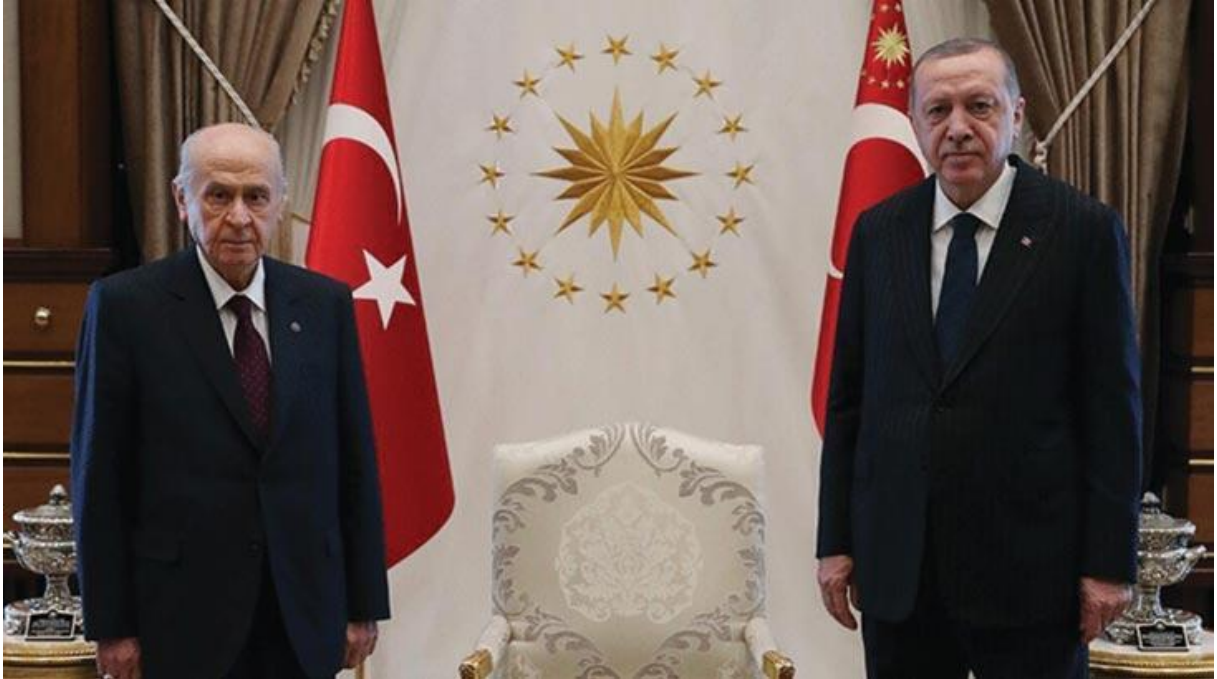
Vatandaş dolar ve altın aldı; euro sattı

12 Haziran haftasında döviz hesaplarında yaşanan artışın 552 milyon doları, ABD doları hesaplarından kaynaklanırken; euro hesapların dolar karşılığı tutarı 113 milyon dolar düşüş kaydetti. Kıymetli maden hesaplarının dolar karşılığı bir önceki haftaya göre 489 milyon dolar artarken diğer döviz türlerindeki hesapların dolar karşılığı tutarı ise bir önceki haftaya göre 25 milyon dolar geriledi.

Geçtiğimiz hafta itibarıyla bireysel döviz hesapları 355 milyon dolarlık artışla 121 milyar 614 milyon dolara ulaştı. 81 milyar 293 milyon dolara olarak açıklanan tüzel hesaplardaki döviz tutarındaki artış ise 548 milyon dolar oldu.

Erdoğan-Bahçeli görüşmesinin perde arkası! Seçimin 2023'te olması için mutabık kaldılar

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin önceki gün Beştepe'de gerçekleştirdiği baş başa görüşmede erken seçim tartışmalarını “gereksiz” olarak nitelediği ve “2023'te teyitleştiği” bildirildi.



Erdoğan'ın Kuzey Irak operasyonuna ilişkin Bahçeli'ye detaylı bilgi aktardığı 50 dakika süren görüşmede, örgütün son dönem eylemleriyle canlanma işareti verdiği, sınırın hemen ötesinde yeni üsler oluşturma gayreti içinde olduğunu kaydettiği bildirildi.

Bölgeden alınan bilgiler doğrultusunda 400'ün üzerindeki hedefin hava desteği ile vurulduğunu dile getiren Erdoğan'ın, kara harekâtıyla da operasyonun etkili şekilde sürdürüldüğünü, teröristlere ağır darbeler vurulduğunu ifade ettiği aktarıldı. Bahçeli'nin ise terör örgütünün yeniden canlanmasına izin verilmemesinin memnuniyet verici olduğunu belirttiği dile getirildi. Erdoğan'a “desteğim tamdır” diyen Bahçeli'nin, ihtiyaç duyulan her konuda sonuna kadar hükümetin arkasında olduklarını vurguladığı kaydedildi.

HDP yürüyüşü

Görüşmede, HDP'nin iki vekilin milletvekilliğinin düşürülmesi sonrası başlattığı yürüyüşün, ABD'de başlayan ve çeşitli ülkelere yayılan eylemler ve geçmişteki Gezi ve Adalet yürüyüşü girişmeleri ekseninde ele alındığı öğrenildi. Bahçeli'nin, HDP'nin yürüyüşüne izin verilmemesinin doğru olduğunu, terör örgütüne zemin yaratacak girişimlere izin verilmemesi gerektiğini ifade ettiği belirtildi.

'Takdir sizin'

İki lider, temmuzda gerçekleştirilecek Meclis Başkanlığı seçimini de ele aldı. MHP, geçmişteki seçimde olduğu gibi Cumhur İttifakı zemininde Meclis Başkanı adayı çıkarmayarak AK Parti adayını destekleyecek. Bahçeli'nin konuya ilişkin olarak Erdoğan'a "Takdir sizindir" dediği öğrenildi.

Görüşmede erken seçim tartışmalarını "gereksiz" olarak niteleyen iki liderin, "2023'te teyitleştiği" bildirildi. Erdoğan Libya ve İdlib'deki gelişmeler konusunda Bahçeli'yi bilgilendirdi.

Ayasofya'nın ibadet açılmasına ilişkin ise MHP liderinin atılması planlanan adımdan memnuniyet duyduğunu, yargı kararının beklenmesine rağmen Ayasofya'nın Fatih'in kılıç hakkı olduğunu ve buna batının karışamayacağını dile getirdiği ifade edildi.

AYM'den Selahattin Demirtaş ve Eren Erdem kararı

Selahattin Demirtaş ve Eren Erdem'in uzun tutukluluk başvurusunu değerlendiren Anayasa Mahkemesi, (AYM) oybirliği ile hak ihlali olduğuna hükmetti.



Anayasa Mahkemesi (AYM), eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın Ankara 19'uncu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yargıldığı davada tutukluluk süresinin azami süreyi aşması ve tutukluluk incelemesinin yapılmamasıyla ilgili başvurusunda oybirliğiyle hak ihlali kararı verdi.

Tutukluluğun makul süreyi aştığı ve Anayasa'nın 19. maddesinin ihlal edildiğine karar verildi. Mahkeme 50 bin TL manevi tazminata hükmetti.

Karar bilgi için Ankara 19 Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi. AYM kararının Demirtaş'ın tahliyesinin önünü açması beklenmiyor.

BAŞKA BİR SORUŞTURMADAN TUTUKLANMIŞTI

AYM'nin ihlal bulduğu tutuklamada Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi tahliye kararı vermiş, ancak bundan önce Demirtaş başka bir soruşturma kapsamında da tutuklanmıştı.

EREN ERDEM İÇİN HAK İHLALİ KARARI

Anayasa Mahkemesi eski CHP Milletvekili Eren Erdem'in tutuklanması ile ilgili olarak da 'tutuklamanın hukuki olmadığına' ve Erdem'in kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Ayrıca Erdem'e 30 bin TL tazminat ödenmesine karar verildi.



Alaattin AKTAŞ

19 Haziran 2020

İyi ki borca, faize karşıyız; iyi ki...

Son on beş yılda 2.1 trilyon lira iç borç, 876 milyar dolar da dış borç ödemesi yapıldı.

2.1 trilyon liralık iç borç ödemesi cari düzeyi gösteriyor. Bu ödeme bugünkü düzeye getirildiğinde tam 7.7 trilyon lira ediyor.

İç ve dış borç için bugünkü değerle son on beş yılda yıllık ortalama 670 milyar lira, yani aylık ortalama 56 milyar lira, bir başka ifadeyle günlük 1.9 milyar lira ödeme yapıldı.

İnsan "Ya karşı olmasaydık" diye düşünmeden edemiyor. "Ya borçlanmaya, faize karşı olmasaydık acaba nasıl bir tabloyla karşılaşırdık!"

Hazine ve Merkez Bankası verilerini bir araya getirerek on beş yılın toplam iç ve dış borç ödemesini anapara ve faiz ayrımında masaya yatırdık.

Sayıları topluca görünce insan adeta küçük dilini yutacak gibi oluyor.

On beş yılda yani 2005-2019 döneminde neler ödemişiz meğer neler...

Önce iç borç... İç borç ödemesi on beş yılda 2.1 trilyon lirayı bulmuş. Bu tutarın yaklaşık 1.5 trilyonu anapara. Faiz olarak ise 647 milyar lira ödemişiz.

İç borç için yapılan toplam ödeme 2.1 trilyon lira ama bu tutar cari düzeyi gösteriyor. Acaba 2.1 trilyonu bugünkü değere getirmek istesek nasıl bir tutarla karşılarız.

Bunun yolu her yıl yapılan ödemeyi o yılın ortalama kurundan dolara çevirmek ve oluşan toplam dolar tutarını son dönemdeki kurdan bu kez yeniden TL'ye çevirmek.

Karşımıza ürkütücü sayılar çıkıyor. Son beş yıldaki 2.1 trilyon liralık iç borç ödemesinin döviz karşılığı 1.1 trilyon dolar. Dikkat ediniz, trilyon dolar! (2.1 trilyon lira nasıl 1.1 trilyon dolar eder, diye düşünülebilir; ama unutmayalım 2005-2013 döneminde dolar 1.30 ile 1.90 arasında seyretti.)

19.06.2020

1.1 trilyon doların bugünkü 6.85'lik dolar kurundan karşılığı da tam 7.7 trilyon lira.

Bölün 7.7 trilyon lirayı on beşe, her yıl için 514 milyar liralık ödeme...

Şimdi denmez mi "İyi ki borca, iyi ki faize karşıyız" diye...

Dış borçta durum

Türkiye'nin son on beş yılda kamu+özel ödediği toplam dış borç 876 milyar dolar. Bu tutarın 720 milyarı anapara, 156 milyarı faiz.

İç borç ödemesinin kaç dolara denk geldiğini bulmuş ve o dolar tutarını da bugünkü kurdan TL'ye çevirmiştik. Bu kez tersini yapalım.

Acaba dış borç ödemesinin TL karşılığı ne kadar. Her yılın ödemesini o yılın kurundan TL'ye çevirip toplamını aldığımızda on beş yıldaki dış borç ödemesi 2.3 trilyon lirayı buluyor.

On beş yılda 2.3 trilyon lira, yani her yıl ortalama 156 milyar lira.

Toplamda her yıl 670 milyar lira

Bu sayıları tekrar tekrar yazmakta, zihnimize kazımakta yarar var.

Son on beş yılda her yıl ortalama olarak iç borç için 514 milyar, dış borç için 156 milyar ödemiştir. Toplam ödeme her yıl için tam 670 milyar lira.

İç ve dış borç ödemesinin toplamını döviz olarak ifade etmek istersek on beş yıldaki toplam tutar 2 trilyon dolar, her yıla düşen ödeme ise 133 milyar dolar.

On beş yılda iç ve dış borca neler ödemiştir neler...

	İç borç ödemesi (Milyar TL)			Dış borç ödemesi (Milyar \$)		
	Anapara	Faiz	Toplam	Anapara	Faiz	Toplam
2005	130,7	39,3	170,0	28,8	8,0	36,8
2006	111,8	38,7	150,4	30,7	9,4	40,1
2007	107,3	41,5	148,8	37,9	10,8	48,7
2008	90,1	44,5	134,6	41,9	12,0	53,9
2009	95,1	46,8	141,9	48,5	10,5	59,0
2010	138,8	42,1	180,9	47,2	8,7	55,9
2011	97,1	35,1	132,1	42,5	8,7	51,2
2012	84,0	40,7	124,7	43,6	9,4	52,9
2013	128,1	39,1	167,1	46,8	9,6	56,4
2014	117,8	39,3	157,0	39,9	9,7	49,6
2015	67,4	39,8	107,1	39,3	9,5	48,8
2016	63,5	37,4	100,9	64,0	10,1	74,1
2017	60,4	40,2	100,7	70,7	11,9	82,6
2018	73,6	50,2	123,8	69,1	13,7	82,8
2019	86,6	72,9	159,5	69,2	14,4	83,6
Toplam	1.452,3	647,5	2.099,8	720,0	156,5	876,5

Kamu borcu düşük diye avunuyoruz

Bir dönem tüm dünyada likidite bolluğu yaşanması ve yurtdişından borçlanmanın yurtiçi borçlanmadan daha ucuz olması özel sektörü dışarıya yöneltti. Bu sayede kamu borcunun milli gelire oranı düştü. Bundan yola çıkarak “Kamu borcunun milli gelire oranının en düşük olduğu ülkelerin başında geliyoruz” diye mutlu olduk.

Özel sektörün ödeyeceği borcun da ülkeden çıkacağı ve bu durumun kurlar üstünde baskı oluşturacağı gerçeğini görmezden geldik. Ama sonra bunun sürdürülemez olduğunu görüp özel sektöre dış borçlanma konusunda bir dizi sınırlama getirdik.

Ona rağmen bu durumdayız. On beş yılda 876 milyar dolar dış borç anapara ve faizi ödedik ama bu ödemenin 323 milyar dolarını, yani yüzde 37’sini son dört yılda yaptık.

Özel sektör borçlanmasında frene basmasak acaba durumumuz ne olurdu...

19.06.2020



Ferit Barış PARLAK

19 Haziran 2020

Vergi gelirleri/tasarrufu artırmak mı; seçmen/borç artırmak mı?

Üreten seçmen...

Dünyayı takip ediyor, çalışıyor, doğruyu/ verimliliği arıyor, risk alıyor, endişeleniyor, sorguluyor, döviz getiriyor, uzun vadeli politika/planlar istiyor...

Vergi gelirlerinin çoğunu yükleniyor...

★★★

Tüketen seçmen...

Günü kurtarmaya odaklanıyor...

★★★

Konuttan, otomobilden, alkolden, akaryakıttan alınan vergilerle, bütçeyi dengeleyebilirsin...

İthalattan elde edilen vergi gelirleriyle de...

Rant ekonomisiyle de...

★★★

Ancak...

Bu kalemlerin "sürdürülebilirliği" için, bu harcamalarından daha fazlasını kazanman/ üretmen gerekliliğini, deneyimlerimiz anlatıyor...

★★★

19.06.2020

Seçim sürecindeki ABD, para basıyor...

Son barutlarını böyle harcıyor...

İşsize, haftada 600 dolar dağıtıyor...

“Aylık 2 bin 400 doları nerede kazanabilirim?” diyen, çalışmamayı tercih ediyor...

★★★

İngiltere buna benzer bir politikayı son 10 yılda denedi...

Finans oyunları/rant/hizmet sektörüyle büyümeyi tercih etti...

Tarımdan/sanayiden uzaklaştı...

★★★

Son 18 yılda kazandığını, İngiltere’de olsan, üreterek büyümeyince, tüket(e)meden küçüleceğin kanıtlandı!...

VELHASIL...

Sıkıntılı günler için “sıkıntısız dönemde” biriktirmek gerekiyor...

Ama...

Biriktirmek/tasarruf için öncü olan, 400 bin istihdam ve 19 milyar dolar ihracat geliri sağlayan makine gibi sektörlerimiz döviz artışı, fiyat farkı ve pandemi nedeniyle zorlanıp/küçülürken; yine, sayısı çok daha fazla olan “tüketici seçmen”e yönelik destekler artıyor... Seçmen odaklı tercihler ise ‘uzun vadede’ tasarrufu/refahı değil, borcu artırıyor...

19.06.2020



Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Şentop Meclis Başkanı peki kabine değişecek mi?

19 Haziran 2020

Meclis Başkanlığı kulislerini yazarken haber pat diye geldi. Binali Yıldırım, Meclis Başkanlığı'na aday olmadığını açıkladı. Bu durumda Mustafa Şentop yeni dönemde de Meclis Başkanlığı'na devam edecek. İsterseniz önce en sondan başlayayım.

Meclis Başkanlığı için Binali Yıldırım ve Mustafa Şentop isimleri gündemdedi. Binali Yıldırım, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na aday olduğu için Meclis Başkanlığı'ndan istifa etmişti. Binali Yıldırım tekrar bu göreve mi getirilecek, yoksa Mustafa Şentop ile mi devam edilecek derken, 30 Haziran'da AK Parti grubunda temayül yoklaması yapılacağı açıklandı.



Bu bir işaretti.

Ayrıca Cumhurbaşkanı Erdoğan, cumhur ittifakı ortağı olarak MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin kanaatine büyük önem veriyor. Erdoğan ile Bahçeli,

çarşamba günü görüştüler. Meclis Başkanlığı'nı konuştular. Bahçeli'den sonra Erdoğan, Meclis Başkanı Mustafa Şentop'u kabul etti. Bu da bir göstereydi. Ama hem Binali Yıldırım, hem de Mustafa Şentop bu süreci çok düzeyli bir şekilde götürdüler.

Örneğin Şentop, Cumhurbaşkanı ile görüştüktan sonra tek bir kelime etmedi. Hatta çok sevinçli bir görüntü dahi vermemeye özen gösterdi. Binali Yıldırım da arkasında Başbakanlık ve Meclis Başkanlığı gibi görevleri bırakmış birisinin olgunluğuyla hareket etti. Binali Yıldırım dün yanında kalabalık bir milletvekili grubuyla Meclis'e geldi. Gazeteciler etrafını sarınca, "Ben bu kulise geldiğim zaman hemen 'Binali Bey aday oluyor, adaylığını açıklayacak' deniliyor" dedi. O anda tecrübeli parlamento muhabiri Nagehan Akbulut, "Aday mısınız?" diye sordu. Binali Yıldırım, "Aday değilim" diye karşılık verdi. Binali Bey, "Kesin mi, son kararınız mı?" sorularına ise "Kesin, son kararım" diye karşılık verdi. Hatta "Siz aday olmasanız da aday gösterilirsenez" denildi. Yıldırım, "Aday olmayınca aday gösterilmez herhalde" diye yanıt verdi. Binali Yıldırım'ın aday olmayacağını açıklamasıyla birlikte Mustafa Şentop'un yeni dönemde de Meclis Başkanlığı'nı sürdürmesi kesinleşmiş oldu.

BAKANLAR KURULU DEĞİŞMİYOR

Meclis Başkanlığı konusu netleşti. Peki ona bağlantılı olarak kabine değişikliği olacak mı? Güvenilir kaynaklardan edindiğim bilgiye göre bu aşamada Bakanlar Kurulu değişikliği düşünülüyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kabine değişikliği için şu aşamada bir ihtiyaç görmediği söyleniyor. Yani bir süre daha Bakanlar Kurulu değişmeyecek. Ne zaman olacağına ise Erdoğan karar verecek.

YASSIADA TEKLİFİ OYBİRLİĞİYLE KABUL EDİLDİ

HUKUK tarihimizin utanç sayfaları arasında yer alan Yassıada kararlarının yok hükmünde sayılması konusunda önemli adımlar atılıyor. Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un ilk imzayı attığı kanun değişikliği Anayasa Komisyonu'ndan geçti. Anayasa Komisyonu Başkanvekili Ali Özkaya'nın başkanlığında yapılan toplantıda teklif kabul edildi. Teklifin kabul edilmesi önemliydi. Ancak daha da önemlisi, bunun iktidar ve muhalefetin oybirliğiyle olmasıydı. Kanun teklifi önümüzdeki hafta Meclis Genel Kurulu'na getirilecek. Yassıada kararlarının çok önemli bir fonksiyonu vardı. Darbeden sonra özel bir mahkeme kurulmuş, darbe hukukunun geçerli olduğu mahkemede "Sizi buraya tıkan kuvvet bunu istiyor" diyen Salim Başol zihniyeti, Başbakan Menderes, Dışişleri Bakanı Zorlu ve Maliye Bakanı Polatkan'ın idamıyla sonuçlanan kararlar vermişlerdi.

KOMİSYONDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER YAPILDI

Anayasa Komisyonu'ndaki görüşmeler sırasında kanun teklifinde önemli değişiklikler de yapıldı.

1)Yassıada kararlarından dolayı mağdur olan ailelere maddi tazminat davası açma imkânı getiriliyordu. Komisyonda bu madde “manevi zararlar” olarak değiştirildi.

2)Yassıada kararları denilince, sadece yargılamada ismi geçenleri kapsıyordu. Oysa Yassıada mahkemeleri başlamadan önce işkenceyle öldürülen İstanbul Emniyet Müdürü Faruk Oktay, iki bileği kesilmiş halde bulunan Konya Valisi Cemil Keleşoğlu, Harp Okulu'nun camından atılarak öldürülen İçişleri Bakanı Namık Gedik gibi isimleri de kapsamı için soruşturmanın başladığı tarih esas alındı. Menderes başta olmak üzere Demokrat Partililerin el konulan mallarının tazmin edilmesi ve manevi tazminat taleplerinin karşılanması için Cumhurbaşkanı tarafından bir komisyon kurulması kararlaştırıldı.

Yüksek Soruşturma Kurulu ve Yüksek Adalet Divanı'na ait her türlü arşivin Meclis'e devredilmesi kararı alındı.

Darbelerle mücadele adına bu düzenlemeye destek veren iktidarı ve muhalefet milletvekillerini tebrik ediyorum.

VOLKAN BOZKIR: 'BU TÜRKİYE'NİN GÜCÜ'

BİRLEŞMİŞ Milletler Genel Kurulu Başkanlığı'na seçilen eski AB Bakanı ve TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Volkan Bozkır'la konuştum. “Hem şahsım hem ülkem adına çok mutluyum” dedi. Volkan Bozkır, Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından bu göreve teklif edilmişti. Bazı ülkelerin aleyhte çalışmasına rağmen 178 oyla seçildi. Volkan Bozkır, “Şükürler olsun. Çok iyi bir oy oranı ile seçildim. Bu Türkiye'nin gücü. Bu Türkiye'nin itibarının ve dünya ülkelerinin Türkiye'ye olan güveninin çok önemli bir göstergesidir” dedi. Volkan Bozkır dün itibarıyla resmi olarak BM Genel Kurulu Başkanlığı unvanına sahip oldu. ABD'ye ne zaman gideceğini sordum. “Ağustos ayında gideceğim. 15 Eylül'de ise resmi törenle başkanlığı devralacağım” dedi. Volkan Bozkır, 15 Eylül 2021 tarihine kadar bu görevi sürdürecektir. Yani dünyanın tepesinde saygın bir Türk yer alacak.

Döviz ihtiyacı ve riski arttı

Esfender KORKMAZ



19 Haziran 2020

Yer yerinden oynasa Çin'in döviz sorunu olmaz. Çünkü 3,1 trilyon döviz rezervi var. Yıllardır cari fazla veriyor ve bu nedenle döviz rezervi yüksektir.

Biz ise zamanında **"eğer büyümeye destek oluyorsa cari açık sorun değil"** diye diye, 2003 ile 2019 yılları sonuna kadar toplam olarak 822,8 milyar dolar dış ticaret açığı ve 574,5 milyar dolar cari açık verdik. Ancak son yıllarda bu açıkların sürdürülemez olduğu anlaşılınca şimdi herkes sus-pus oldu. Üstelik pandemi zaten artmakta olan döviz riskini daha da artırdı.

Döviz ihtiyacı ve kur riskinin başta gelen nedenleri; giren dövizin azalması ve buna karşılık çıkan dövizin artması, TL'den dolara kaçış ve ve kısa vadeli dış borçlar için döviz talebinin artması, Merkez Bankası rezervlerinin azalmasıdır.

1. Giren döviz azalıyor; Bu süreç Pandemi'den önce başladı.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü (UNCTAD) 2020 dünya yatırım raporuna göre, Türkiye'ye 2015 yılında 19 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım sermayesi girmişken, 2019'da bu tutar 8,4 milyar dolara geriledi. UNCTAD 2020 yılında pandemi nedeniyle dünya sermaye hareketlerinin yüzde 40 azalacağını hesaplıyor.

Türkiye ye Ocak- Nisan 4 ayda doğrudan yabancı yatırım sermayesi olarak 1,4 milyar doları gayrimenkul olmak üzere yalnızca 1,5 milyar dolar girdi.

Yurt dışı bankaların yurt içi mevduatları da 1,4 milyar dolar arttı.

2. Çıkan döviz artıyor. Ocak-Nisan 4 ayda;

Cari açık 12,8 milyar dolar oldu;

Portföy yatırımlarında 8,7 milyar dolarlık net çıkış oldu.

Bankalar ve diğer sektörler, 2,2 milyar dolar yurtdışı tahvil geri ödemesi yaptılar.

3. İçerde dövize talep arttı ve döviz tevdiat hesapları da arttı.

Geçen yıl 2019 Mayıs ayında toplam 183 milyar dolar olan Döviz tevdiat hesapları bu sene Mayıs ayında 200,2 milyar dolara yükseldi.

4. Bir yıl içinde vadesi dolup ödenmesi veya çevrilmesi gereken kısa vadeli 86,8 milyar dolar dış borç var.

Kalan vadeye göre bir yıla kadar olan kısa vadeli dış borç tutarı 164,6 milyar dolardır. Ancak mevduatlar artar veya azalır. Sorun 86,8 milyar dolarlık dış borcu çevirmektir. Faizleri yüksek olmakla birlikte bu dış borçları çevirmek Türkiye için çok zor değil. Ancak diğer faktörlerle üst üste gelince döviz talebi ihtiyacı ve riskini artırıyor.

KALAN VADEYE GÖRE KISA VADELİ DIŞ BORÇ STOKU (MİLYAR DOLAR)	
	2020 NİSAN
MERKEZ BANKASI	
MEVDUAT	9,4
DEVLET	
HAZİNE EURO BOND	7,1
BANKALAR	
DIŞ KREDİLER	30,0
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	20,9
BANKA MEVDUATI VE TL CİNSİNDEN MEVDUAT	25,5
ÖZEL SEKTÖR	
TİCARİ KREDİLER	49,7
KAMU, ÖZEL DİĞER	
DIŞ KREDİLER	21,9
TOPLAM	164,6
KAYNAK: TCMB	

5. Yılbaşında 106,3 milyar dolar olan uluslararası rezervler, Nisan ayında 86,3 milyar dolara geriledi.

Rezervlerin düşük kalması, Türkiye'nin uluslararası risk primi (CDS) oranlarının ve sonuçta dış borçlanma faiz oranlarının da artmasına neden oluyor.

SONUÇ; Bu şartlarda döviz ve kur riskini günübirlik önlemlerle ancak kısa dönemde çözebiliriz. Kalıcı çözüm için önce güven sorununu çözmemiz ve sonra planlama ile iktisadi bünyede dönüşüm yapmamız gerekir.



İbrahim Kahveci

IMF neden hain ilan edildi?

Geçen hafta salı akşamı KRT TV’de Bora Erdin ile beraber gerçekleştirdiğimiz ‘Paradoks’ programında, ‘siyaset-iktidar gücüne’ bağımlılığın sadece alt gelir ve eğitim gruplarında olmadığını, asıl bağımlılığın en üst zengin grupta olduğunu söylemişim.

Örnek olarak ise 2018 YEP açıklamasında kapının önündeki tabloyu göstermişim.

Ülkemizde olduğu gibi **Dünya’da da şu anda ciddi bir sınıf mücadelesi yaşanıyor.** Ama bu sınıfsal fikir çatışması K. Marks’ın değindiği sermaye-işçi mücadelesi şeklinde olmuyor.

Şu anda Polonya, Macaristan, Brezilya, Arjantin, İngiltere ve hatta ABD’de bu çatışmayı görebiliyoruz.

Venezuela’da ise bu mücadeleyi ‘orta sınıf’ kaybetti bile.

Rahmetli **Turgut Özal ‘Orta-direk’ olarak ifade ederdi** bu tabloyu: Ülkelerin geleceklerinde, hak-hukuk-adalet-liyakat gibi temel sorunları orta sınıf daha yüksek oranda sorgular ve demokratik sisteme güvence oluşturur.

Genelleme yapılacak olursa sermayedar kazancına, yoksul ise geçimine bakar. Abraham Maslow bu tabloyu piramit şeklinde veriyor.

Bugün ülkemizde de temel sorunlardan biri, siyasi söylemlerin sorgulanma derecesidir. Mesela “Ay’a 4 şeritli otopan yapılacak desek Millet inanır” diyen seçmenin muhabbetini Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak anlatmıştı.

Peki, kim neyi ne kadar sorguluyor?

Bir örnek üzerinden gidelim:

Önceki gün CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile ekonomi sohbetlerinin ilkini gerçekleştirdik. Kılıçdaroğlu **IMF** meselesine “Anlaşın veya anlaşmayın, biz bir şey demedik. Eğer anlaşmayacaksanız ve IMF ile ilişkileri bitirecekseniz orada Türkiye’nin ’de duran 5 milyar dolar katılım parası var; bari bu zor zamanda onu alın dedik” açıklamasında bulundu.

Ama asıl soru şuydu: IMF ile neden anlaşmıyoruz?

19.06.2020

IMF'nin bu zor zamanda çok ucuz kredileri var. Türkiye ise seçmen tabanına 'Hain - Dış Düşman' olarak gösterdiği ülkelerle "Benimle swap yapın" temasları var. IMF'ye gitmiyoruz ama dünyada kapı kapı swap arıyoruz:

Zaten kimse cevap bile vermiyor. Bir Katar bir de Çin var.

IMF'ye gidemeyiz, bu doğru. Çünkü **IMF** ucuz kredi ve swap kapısı açıyor ama karşısında "Şu hesaplarını düzelt, şeffaf ol" diyor.

Elif Çakır ve Taha Akyol ile beraber sorularımıza Kılıçdaroğlu cevap verirken aslında bu gerçeği açıkladı: "Paraların nerelere harcandığını bilmiyoruz,

AK Partili milletvekilleri de bilmiyor" dedi.

IMF ucuz para karşılığında "Şu Hazine garantili Müteahhitlerin hesaplarını bir getirin" demez mi?

Kılıçdaroğlu'nun dediği gibi, "**100 liralık işi 1000 liraya yapılmış**"; bu nasıl olur? şu hesapları düzeltin bakayım demez mi?

Kısaca şu anda ekonomi yönetimi veya ülke yönetimi IMF'yi hain ilan etmek zorunda. Çünkü 45 dolar geçiş ücreti olan bir köprüyü IMF'ye kimse izah edemez. O hesaplar, o defterler bir ortaya dökülürse ne olur acaba?

Şu anda o hesaplar 'ticari sır' diye kimseye açılmıyor.

Bakınız hain IMF 2001'de geldiğinde bizim siyasetçilerimize ne demiş: "İç borçlanmanızı LİRA, yani kendi paranızdan yapın. Kendi vatandaşınızdan ABD doları veya AB eurosu üzerinden borçlanmayın."

Bunu hain IMF demiş ve kurala bağlamış.

Yani hain IMF bize yabancıların parasına bakmayıp, kendi paramız üzerinden borçlanmayı öneriyor. Dolar, euro ile kendi vatandaşınızdan borçlanmayın diyor.

Biz bu öneriyi 2018 yılına kadar dinliyoruz. Hatta 2018 yılında bile 66,8 milyar liralık iç borçlanmanın sadece 5 milyar lirasını döviz cinsinden alıyoruz.

Önceki yıllarda iç borçlanma tamamen LİRA ile yapılıyor.

Ama 2019 yılında ve 2020 yılı ilk dört aylık verileri bize acayip bir tablo gösteriyor. Hain IMF'nin yasaklarından kurtulur kurtulmaz 2019 yılında 125,2 milyar liralık iç borçlanmanın 53,2 milyar lirasını döviz cinsinden yapıyoruz. 2020 yılı ilk dört ayında ise 97,5 milyar liralık iç borçlanmanın 39,8 milyar lirasını döviz cinsinden alıyoruz.

19.06.2020

Söyleminde 'Yerli ve Milli' kavramını dilinden düşürmeyen otorite, iç borçlanmasında dahi kendi vatandaşından ABD doları ve/veya AB eurosu ile borçlanıyor.

Hazine garantili işlerini de yine ya ABD doları veya AB eurosu üzerinden veriyor. Hatta Hazine Garantili Müteahhitlerini o kadar koruyor ki, fiyatlar o ülkelerin enflasyonu üzerinden de her yıl artıyor. Bakınız Osmangazi Köprüsünün geçiş ücreti ihalede 35 dolardı, şimdi 45 dolara yükseldi bile.

AK Parti ekonomide en başarılı yıllarını IMF ile eş güdüm sürdürdüğü program döneminde gerçekleştirdi. Ama şimdi O IMF hain edilmiş durumda.

IMF'nin ilk yaptığı işlerden biri de kamu ihalelerinin şeffaflaşmasıydı. Şimdi o yasa da nerede ise her ay değişiyor; ihaleler de ticari sır oldu.

Bütün bunların ülke ekonomisi üzerindeki fakirlik etkisini de özellikle lise ve altı eğitimliler ve dar gelirliler çekiyor.

Ortada gerçekten bir tezat yok mu? Orta sınıfın önemi her geçen gün daha fazla anlaşılıyor mu?

Hain IMF!



19 Haziran 2020, Cuma **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Trump'a ihanet eden Bolton'ın olay anıları

Nereden bakarsanız bakın ABD Başkanı Trump Başkan seçildiğinde siyasetin bir amatörüydü. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasette yaşadıklarını yaşamamıştı. İhanetin ne demek olduğunu bilmiyordu. Keşke Cumhurbaşkanı Erdoğan Trump'a yaşadıklarını anlatmış olsaydı. İktidara ortak ettiği, güce kavuşturduğu insanların kendisine nasıl kolayca ihanet ettiklerini anlatsaydı Trump'a...

Beyaz Saray anıları

Baksanıza... Trump'ın koluna girip ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak atadığı John Bolton, Beyaz Saray anılarına dair yazdığı kitapta ABD Başkanı Donald Trump'ı yerden yere vuruyormuş. Salı günü satışa çıkacak **"The Room Where It Happened"** (Olayın Gerçekleştiği Oda) adlı kitap, henüz piyasaya çıkmadan amazon.com'da en çok sipariş edilen kitap oldu.

Trump ve diktatörler

Bu kitapta Bolton, Trump'ın hatalarını listelerken **"Diktatörlere ilgi duyduğunu ve onları kayırdığını"** yazmış. Bolton, buna örnek olarak da Trump'ın Türkiye ve Çin'le ilişkilerini gösterdi. New York Times'a göre Bolton, Trump'ın Halkbank davasına müdahale etmek istediğini, bunu da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan için yaptığını yazmış. Washington Post ise şu ifadeleri kullandı: **"Bolton, Mayıs 2018'de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Trump'a bir not ileterek Halkbank'ın masum olduğunu söylediğini anlatıyor."**

Obama'nın adamları

"Bolton 'Trump Erdoğan'a bu meseleyle ilgileneneğini söyledi, davaya bakan savcıların kendisinin değil Obama'nın adamları olduğunu anlattı ve bu kişilerin yerine kendi adamlarınının geçmesiyle sorunun çözüleceğini söyledi' diyor." Washington Post'a göre Bolton, Trump'ın damadı ve Başdanışmanı Jared

19.06.2020

Kushner'in, Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'la görüşmeyi planladığını da şöyle anlatıyor:

Hatalar listesi

"(Dışışleri Bakanı Mike) Pompeo ve (Hazine Bakanı Steven) Mnuchin'e bu 'damatlar hattı' konusunda bilgi verdim. Pompeo çok öfkeleni. Kushner'in girmemesi gereken uluslararası ilişkiler alanına girdiğini düşünüyordu."

Bolton'a göre Trump'ın hataları 10 maddede sıralanabilirmiş. Bunlardan biri başkanlık seçimini kazanmak için Çin'den yardım istemesi, üç dönem başkan olabileceğini düşünmesi ve yargıya müdahalesinin bir yaşam tarzına dönüşmesiymiş. Bolton'a göre Trump Amerika'yı NATO'dan çıkarmayı düşünüyormuş.